

Puutarha-alalle kestävyyttä KIERTOTALOUDESTA

Kiertotalous on käytännöllistä ja monin tavoin kannattavaa, kunhan toimijat löytävät uusia ratkaisuja – ja toisensa. Tätä kehitystyötä tehdään nyt Hämeen ammattikorkeakoulun Hortianna-hankkeessa.

TEKSTI: PASI KÄKELÄ JA MARIKA TOSSAVAINEN
KUVA: SALLA LEPPÄKÖSKI

Oletko pohtinut, mitä kiertotalous tarkoittaa puutarha-alalla? Tarjoaako kiertotalous uusia mahdollisuuksia vai monimutkaisi- taako se asioita?

Yksinkertaistettuna kiertotalous on tuotteiden elinkaaren pidentämistä sekä raaka-aineiden tuotannon ja jätteen synnyn vähentämistä. Puutarha-alalla tuttuja kiertotalousratkaisuja ovat esimerkiksi kompostointi ja sivuvirroista tuotetun biohiilen käyttö viljelyssä. Liiketoiminnan kannalta kiertotalous voi olla muun muassa jätteenkäsittelykustannusten ja materiaalihukan vähenemistä sekä uusiutuotteiden tarjontaa.

Puutarha-alalla paljon mahdollisuuksia

Puutarha-alan potentiaali kiertotalouden vauhdittajana on valtava. Jotta tunnistaissimme kaikki mahdollisuudet, tarvitaan vuoropuhelua yritysten, tutkimuksen, viranomaisten ja järjestöjen kesken. Kiertotalous kuuluu vastuullisten yritysten liiketoimintaan ja parhaimmillaan yhdistää eri tuotannonalojen materiaali-kierrätystä.

Puutarha-alalla voitaisiin nykyistään laajemmin hyödyntää muiden alojen sivuvirtoja esimerkiksi kasvualusta- tai lannoitetuotannossa, mutta mahdollisuuksien tunnistaminen vaatii eri toimialojen kohtaamista. Puutarhayrittäjille ylijäämäkasvien ja -marjojen jalostaminen sopivien yhteistyökumppanien kanssa muun muassa elintarvikkeiksi tai kosmetiikan raaka-aineiksi voisi tarjota uutta liiketoimintaa. Mahdollisuuksia on lukuisia, ja kiertotalouden edistäminen vaatii verkostoitumista, ennakkoluulottomuutta ja uusia innovaatioita.

Kiertotalousosaamista kerrytetään

Hämeen ammattikorkeakoulun, HAMK, luot- saamassa, Euroopan unionin osarahoittamassa Hortianna-hankkeessa olemme tarttuneet kiertotaloushaasteeseen. HAMK:n Lepaan kampuksen tutkimus- ja koulutusinfrastruktuuria – johon kuuluvat muun muassa koe- kasvihuoneet, kerrosviljelykontti ja olosuhde- kaapit – täydentävät uudet laboratoriotilat Hämeenlinnan korkeakoulu-keskuksessa.

Osaamista puutarha-alalle, kiertotalou-

teen ja laboratorioanalytiikkaan löytyy se- kä HAMK:n tutkimuksen että koulutuksen puolelta. Parhaillaan päivitämme nykyistä Lepaan osaamiskeskittymää, jotta sen tutkimuksen ja koulutuksen asiantuntijuus ja infrastruktuuri palvelisivat mahdollisimman hyvin kierto- ja puutarhatalouden yhteistyökumppaneita.

Kiertotalousosaamisen lisäämiseksi hank- keessa on järjestetty webinaareja, joita on tu- lossa lisää syksyllä 2025. Tulevaisuudessa ta- voitteemme on näyttäytyä myös kansainväli- sesti tunnettuna puutarha-alan osaamiskes- kittymänä, joka tukee ja vauhdittaa kiertota- lousinnovaatioita.

Ideahautomossa ratkotaan haasteita

Hankkeen ideahautomossa on ratkottu yri- tysten kiertotaloushaasteita. Olemme idea- hautomossa esimerkiksi etsineet ratkaisuja kompostoinnin suotovesien puhdistamiseen ja leväbiomassan hyödyntämiseen.

Humuspehtoori Oy:n kanssa ratkoimme kompostoinnin suotovesien typpipitoisuu- den laskemiseen liittyvää haastetta. Aihe vie- tiin aluksi opiskelijoidemme ruodittavaksi. Hortonomiopiskelijamme kehittivät biohi- leen ja kasvillisuuden lisäämiseen perustu- van, toteutuskelpoisen idean.

Jatkossa testaamme typen sitoutumista erilaisiin biohiiliin. Myös kompostoinnin suotovesien käsittelystä tuotettu tieto hyö- dyttää laajalti alan toimijoita.

Aircohol Oy:n alkoholintuotantoprosessissa jäljelle jää mikroleväbiomassaa, jonka yritys haluaa hyödyntää. Parhaillaan tutkimme levä- jäännöksen soveltuvuutta biostimulantiksi.

Neuvotteluja yhteistyöstä on meneillään myös muiden yritysten kanssa.

Yhteistyökumppanit tervetulleita

Ideahautomon työkaluna toimii ParastusPa- ja, jonka kautta haasteita voi tuoda ratkotta- vaksi tai ideoita jalostettavaksi. Yhteyden- oton jälkeen etsimme parhaat asiantuntijam- me ja ohjaamme yritystä kohti sopivaa ratkai- supolkua. Samalla kokoamme kiertotaloutta edistävää puutarha-alan toimijaverkostoa.

Haemme edelleen uusia kumppaneita pit- kääkaiseen yhteistyöhön. Tavoitteenamme on palvella kaikkia kierto- ja puutarhatalou- den toimijoita.

Tossavainen on tutkijayliopettaja HAMK Biossa ja Käkelä on lehtori HAMK puutarhataloudessa.

Voit tutustua Hortianna-hankkeeseen www.hamk.fi > Projektit > Hortianna. Samalta sivulta löydät myös linkin ParastusPajaan. Mikäli haluat verkos- toitua Lepaan osaamiskeskittymän toimijoiden kanssa, voit olla yhteydessä kirjoittajiin.

Hortianna-hankkeessa on tutkittu esimerkiksi mikroleväbiomassan biostimulanttivaikutusta kurkun kasvuun. Kurkun lehteä on mittaamassa Denisa Dumitrascu.